

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

7

Betreft
Modelverordeningen
Participatiewet

ons kenmerk
ECLBR/U201400920
Lbr. 14/043

datum
22 mei 2014

Samenvatting

In deze ledenbrief geven wij een toelichting op de concepten van de modelverordeningen die ter uitvoering van de Participatiewet zijn opgesteld, te weten de Modelverordening loonkostensubsidie Participatiewet, de Modelverordening individuele inkomenstoeslag, de Modelverordening cliëntenparticipatie Participatiewet, de Model-Re-integratieverordening Participatiewet en de Model-Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8393	uw kenmerk	bijlage(n) 7
betreft Modelverordeningen Participatiewet	ons kenmerk ECLBR/U201400920 Lbr. 14/043	datum 22 mei 2014

Geacht college en gemeenteraad,

Algemeen

1. Aanleiding

Voor u liggen de concepten van de modelverordeningen die ter uitvoering van de Participatiewet zijn opgesteld, te weten de Modelverordening loonkostensubsidie Participatiewet, de Modelverordening individuele inkomstenstoeslag, de Modelverordening cliëntenparticipatie Participatiewet, de Model-Re-integratieverordening Participatiewet en de Model-Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ (hierna te noemen: de modelverordeningen). Deze modelverordeningen zijn gebaseerd op de Participatiewet en de Wet Maatregelen Wet Werk en Bijstand (WWB) zoals die op respectievelijk 11 en 20 februari 2014 door de Tweede Kamer zijn aangenomen. Het betreft twee afzonderlijke wetsvoorstellen, waarbij de WWB per 1 januari 2015 opgaat in de Participatiewet.

Het is ongebruikelijk om modelverordeningen al te maken terwijl het besluitvormingstraject voor de wet nog niet is afgerond. Wij hebben hier toch voor gekozen met het oog op het zeer korte tijdspad voor gemeenten om alle voorbereidingen te treffen. We verwachten dat de Participatiewet en Maatregelen WWB op zijn vroegst op 24 juni 2014 door de Eerste Kamer worden vastgesteld. Tot die tijd blijven deze modelverordeningen nadrukkelijk een concept.

Naast de twee wetten zullen kabinet en in een aantal gevallen ook de Tweede Kamer nog besluiten moeten nemen in lagere regelgeving. Het gaat daarbij om de minimumeisen aan de regionale werkbedrijven, de criteria waaraan de doelgroep loonkostensubsidie moet voldoen en de wijze waarop de loonwaarde wordt vastgesteld. Deze regelgeving zal naar verwachting vlak voor de zomer vastgesteld worden. We zullen eventuele consequenties voor de modelverordening zo snel mogelijk aan u doorgeven.

Bij de modelverordeningen hoort een korte algemene toelichting, een artikelsgewijze toelichting, handreikingen en deze uitgebreide ledenbrief.

In deze ledenbrief wordt hierna achtereenvolgens ingegaan op:

2. Wijze van totstandkoming modelverordeningen
3. Implementatiehandleiding
4. Deadline voor vaststellen nieuwe verordeningen 1 juli 2015
5. Onderwerpen uit de Participatiewet die in de verordening moeten terugkomen
6. Aandachtspunten bij opstellen verordeningen

2. Wijze van totstandkoming modelverordeningen

De modelverordeningen zijn ontwikkeld onder de verantwoordelijkheid van de Programmaraad, die gemeenten en arbeidsmarktregio's ondersteunt bij de implementatie van de Participatiewet. De modelverordeningen zijn ontwikkeld in samenwerking met gemeenten en de Landelijke Cliëntenraad. In de eerste maanden van 2014 heeft een klankbordgroep meegedacht in het proces en de verschillende concepten becommentarieerd. Alle opmerkingen zijn verzameld, gewogen en waar mogelijk verwerkt.

Naast de modelverordeningen ter uitvoering van de Participatiewet zijn ook modelverordeningen ter uitvoering van de Wmo 2015 en de Jeugdwet ontwikkeld. Gelet op de verschillen tussen de Participatiewet, de Wmo 2015 en de Jeugdwet qua inhoud, sturing en planning van het wetgevingsproces, bleek het op dit moment niet opportuun om te komen tot één verordening voor het Sociaal Domein. Voor de toekomst sluiten we deze mogelijkheid niet uit.

De modelverordening is ook besproken in de VNG-adviescommissie Gemeenterecht van maart 2014.

3. Implementatiehandleiding

De diverse modelverordeningen kennen een aantal bepalingen die als 'facultatief' zijn aangemerkt (deze zijn te herkennen aan de cursieve tekst). Uiteraard zijn alle modellen in zekere zin facultatief. Facultatief zoals aangeduid in een model betekent echter dat de keuze om die onderdelen over te nemen een bewuste keuze van een individuele gemeente dient te zijn. Hierbij is er in de modellen voor gezorgd dat gemeenten door het niet overnemen van deze bepalingen niet in de problemen komen met de Participatiewet, voor zover deze gemeenten verplicht bepaalde zaken te regelen. Daarnaast is er in de modellen voor gezorgd dat met het niet overnemen van de facultatieve bepalingen de systematiek van de verordeningen niet doorbroken wordt. Gemeenten die ervoor kiezen om andere bepalingen dan de facultatieve bepalingen niet over te nemen, deze in gewijzigde vorm over te nemen of deze aan te vullen, zullen er zelf scherp op moeten zijn dat deze keuzes zowel in lijn zijn met de Participatiewet als dat deze stroken met de systematiek van de bepalingen die wel overgenomen worden. Afhankelijk van de keuzes die gemaakt worden kan het noodzakelijk zijn om artikelen of artikellieden te vernummeren. Verder zijn de toelichtingen grotendeels zo opgesteld dat gemeenten deze kunnen overnemen als ze ook de bepaling waar deze bij hoort overnemen. Afhankelijk van de gemaakte keuzes zullen dus ook bepaalde onderdelen van een toelichting wel of juist niet geschikt zijn voor overname. Toelichting bij facultatieve bepalingen is eveneens als facultatief aangemerkt (lees: cursief gemaakt).

3.1 Model-Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ

Artikel 3. Horen van belanghebbende: De gemeenteraad kan ervoor kiezen om in deze verordening regels op te nemen met betrekking tot het horen van belanghebbende. Het college is niet verplicht belanghebbende in het kader van het onderzoek te horen alvorens een verlaging ten opzichte van belanghebbende kan worden toegepast. Het betreft namelijk een beslissing ten aanzien van een financiële aanspraak en die zijn op grond van artikel 4:2 van de Awb uitgezonderd van de hoorplicht bij de voorbereiding van een besluit. Het kan echter de zorgvuldigheid van het besluit ten goede komen als belanghebbende wel wordt gehoord.

Artikel 4. Afzien van verlaging: In het eerste lid, onderdeel b, dient de ‘verjaringstermijn’ ingevuld te worden. Omwille van de effectiviteit (“lik op stuk”) is het nodig dat een verlaging spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad, wordt opgelegd. Om deze reden kan ervoor gekozen worden dat het college geen verlagingen oplegt voor gedragingen die langer dan één jaar geleden hebben plaatsgevonden. Dit heeft tevens als voordeel dat een uitkeringsgerechtigde niet te lang in onzekerheid wordt gehouden over de vraag of het college overgaat tot het opleggen van een verlaging.

Een tweede optie is een termijn van drie jaar. Daarmee wordt aangesloten bij de vervaltermijn zoals genoemd in artikel 5:45 lid 2 van de Awb. Op grond van dat artikellid vervalt de bevoegdheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete drie jaar nadat de overtreding heeft plaatsgevonden als een bestuurlijke boete van € 340 of minder kan worden opgelegd. Deze verjaringstermijn laat overigens onverlet dat het vanuit het oogpunt van effectiviteit (“lik op stuk”) nastrevenswaardig is zo spoedig mogelijk een verlaging op te leggen nadat de gedraging heeft plaatsgevonden. Dat heeft bovendien als voordeel dat een uitkeringsgerechtigde niet te lang in onzekerheid wordt gehouden over de vraag of de gemeente overgaat tot het opleggen van een verlaging.

Een derde optie is een termijn – afhankelijk van de hoogte van de afstemming – van drie of vijf jaar. Ook hiermee wordt aangesloten bij de vervaltermijnen zoals genoemd in artikel 5:45 lid 2 van de Awb. De bevoegdheid tot het afstemmen vervalt na drie jaar nadat de overtreding heeft plaatsgevonden als een verlaging van € 340 of minder kan worden opgelegd. De bevoegdheid tot het afstemmen vervalt na vijf jaar nadat de overtreding heeft plaatsgevonden als een verlaging van meer dan € 340 kan worden opgelegd. Ook hier laat deze verjaringstermijn onverlet dat het vanuit het oogpunt van effectiviteit nastrevenswaardig is zo spoedig mogelijk een verlaging op te leggen nadat de gedraging heeft plaatsgevonden.

Artikel 5. Ingangsdatum en tijdvak van een verlaging: Het opleggen van een verlaging vindt plaats door het verlagen van de uitkering. Verlaging van de uitkering kan in beginsel op drie manieren:

1. door middel van verlaging van het uitkeringsbedrag in de eerstvolgende maand(en);
2. met terugwerkende kracht, door middel van herziening van de uitkering, of
3. naar de toekomst toe, door de verlaging uit te voeren op de nieuwe uitkering.

De laatste twee manieren zijn als facultatieve artikelleden opgenomen in artikel 5. Voor overname van het tweede lid spreekt dat het niet altijd mogelijk is om een lopende uitkering af te stemmen. In die gevallen kan de verlaging met terugwerkende kracht van pas komen. Als een verlaging niet of niet geheel ten uitvoer kan worden gelegd als gevolg van de beëindiging of intrekking van de

uitkering, is het handig om ook de mogelijkheid achter de hand te hebben om de verlaging of dat deel van de verlaging dat nog niet is uitgevoerd, alsnog op te leggen als belanghebbende binnen een bepaalde termijn na beëindiging van de uitkering opnieuw een uitkering op grond van de wet ontvangt. Deze mogelijkheid wordt gecreëerd door overname van het derde lid.

Artikel 7. Gedragingen Participatiewet: In artikel 7 lid 2 onderdeel c is de gedraging inhoudende het schenden van de re-integratieplicht waardoor de ontheffing van de arbeidsplicht van een alleenstaande ouder is ingetrokken, neergelegd. De grondslag voor afstemming als bedoeld in artikel 9a lid 12 van de Participatiewet ontbreekt bij het verschijnen van deze modelverordening. De Invoeringswet Participatiewet houdt bij het opnieuw vastgestelde artikel 8 Participatiewet – waarin de grondslag voor onder andere de afstemmingsverordening is neergelegd – geen rekening met afstemmen zoals bedoeld in artikel 9a lid 12 van de Participatiewet. Mogelijk wordt dit wel nog hersteld vóór 1 januari 2015. Daarom is deze bepaling facultatief. Voegt de wetgever alsnog de grondslag voor afstemming als bedoeld in artikel 9a lid 12 van de Participatiewet toe, dan kan de bepaling als bedoeld in artikel 7 lid 2 onderdeel c worden toegevoegd aan de afstemmingsverordening. Let op: in de considerans en in artikel 2 in de aanhef moet deze grondslag dan ook worden toegevoegd.

Overigens zal de gedraging veelal ook onder een andere maatregelwaardige gedraging vallen waardoor afstemmen op een andere grond mogelijk is, ook al ontbreekt de grondslag voor afstemmen op grond van artikel 9a lid 12 van de Participatiewet. Immers, feitelijk heeft een belanghebbende door zijn houding en gedrag ondubbelzinnig laten blijken de verplichtingen zoals bedoeld in artikel 9 lid 1 onderdeel b van de Participatiewet niet te willen nakomen (artikel 9a lid 5 onderdeel d van de Participatiewet). Hierdoor wordt zijn ontheffing immers ingetrokken. Volgens artikel 9 lid 1 onderdeel b van de Participatiewet is een persoon verplicht gebruik te maken van een door het college aangeboden voorziening, waaronder begrepen sociale activering, gericht op arbeidsinschakeling, evenals mee te werken aan een onderzoek naar zijn mogelijkheden tot arbeidsinschakeling en mee te werken aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van een plan van aanpak. Enkele van deze gedragingen worden afgestemd conform artikel 18 lid 4 van de Participatiewet, andere gedragingen kunnen als maatregelwaardige gedraging zijn omschreven in de afstemmingsverordening. Op die grond is afstemmen in dergelijke vallen dus toch mogelijk.

Artikel 9. Hoogte en duur van een verlaging: Het uitwerken van dit artikel kan op veel manieren. Hieronder zijn er twee uitgewerkt; een 'licht' en een 'zwaar' regime.

Bij het lichte regime wordt de verlaging, bij gedragingen zoals bedoeld in de artikelen 7 en 8, vastgesteld op:

- 10 procent van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de eerste categorie;
- 20 procent van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de tweede categorie;
- 100 procent van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de derde categorie.

Bij het zware regime op:

- 50 procent van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de eerste categorie;
- 100 procent van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de tweede categorie;

- 100 procent van de bijstandsnorm gedurende twee maanden bij gedragingen van de derde categorie.

Artikel 10. Duur verlaging bij schending geüniformeerde arbeidsverplichting: De eerste keer dat het college een verwijtbaar niet naleven van een geüniformeerde arbeidsverplichting vaststelt, bedraagt de verlaging honderd procent van de bijstandsnorm gedurende een bij deze verordening vastgestelde periode van ten minste een maand en ten hoogste drie maanden (artikel 18 lid 5 eerste volzin van de Participatiewet). Er zijn twee varianten uitgewerkt; variant 1 waarbij onderscheid wordt gemaakt naar de ernst van de gedraging en variant 2 waarbij geen onderscheid wordt gemaakt.

Bij het bepalen van de duur moet verder rekening worden gehouden met artikel 18 lid 6 van de Participatiewet. Daarin is bepaald dat in geval van recidive de periode van de verlaging in ieder geval langer moet zijn dan de op grond van artikel 18 lid 5 van de Participatiewet vastgestelde periode van verlaging en ten hoogste drie maanden. Als in dit artikel voor sanctionering van een eerste gedraging wordt gekozen voor een periode van drie maanden, kan bij recidive niet worden voldaan aan wat is bepaald in artikel 18 lid 6 van de Participatiewet. Immers, de duur van de verlaging kan dan niet langer zijn dan de duur van de verlaging bij de eerste schending.

Artikel 11. Verrekenen verlaging: De afstemmingsverordening kan bepalen dat het bedrag van de verlaging wordt verrekend over de maand van oplegging van de maatregel en ten hoogste de twee volgende maanden. Of een dergelijke verrekeningsbepaling wordt opgenomen in de verordening is aan de gemeenteraad, vandaar dat dit artikel als facultatief is aangemerkt. De inhoud van het artikel dient als voorbeeldinvulling van een dergelijke verrekeningsbepaling.

Bij de verwijzingen in het artikel, evenals in de toelichting bij het artikel, is er vanuit gegaan dat bij artikel 10 voor variant 1 is gekozen. Is dat niet het geval, dan behoeft artikel 11 (inclusief de toelichting) – als het wordt overgenomen – enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 12. Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid: Het percentage van de verlaging en het aantal maanden waarover de verlaging wordt opgelegd is ter bepaling aan de gemeenteraad. Hierbij is het mogelijk om diverse benadelingsbedragen te onderscheiden en te variëren in de hoogte en duur van de verlaging per categorie benadelingsbedrag. In het artikel in de modelverordening worden enkele suggesties gedaan; het betreft een mild regime. Er kan ook worden gekozen voor een zwaarder regime. Hierbij kan een punt van overweging zijn of de bijstand bij tekortschietend besef wordt verleend in de vorm van een geldlening. Het college kan bij een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid in combinatie met of als alternatief voor het geheel of gedeeltelijk verlenen van de bijstand in de vorm van een geldlening, de bijstand verlagen met toepassing van de afstemmingsverordening, als deze daartoe de mogelijkheid biedt. De gemeenteraad kan oordelen dat kan worden volstaan met een milde afstemming naast het verstrekken van de bijstand in de vorm van een geldlening wegens het betonen van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid in de voorziening van het bestaan.

Artikel 13. Zeer ernstige misdragingen: Van dit artikel zijn twee varianten uitgewerkt. Het verschil zit er vooral in dat bij variant 2 in de verordening meer gedetailleerd soorten 'zeer ernstige misdragingen' worden benoemd. Risico bij deze aanpak is dat een gedraging die niet in de verordening wordt beschreven, in beginsel niet kan worden gesanctioneerd. Bij deze variant kan

worden gevarieerd in hoogte en duur van de afstemming per soort gedraging. Bij beide varianten zullen de percentages en periodes ingevuld moeten worden.

Artikel 14. Niet nakomen van overige verplichtingen: Het percentage van de verlaging en het aantal maanden waarover de verlaging wordt opgelegd is ter bepaling aan de gemeenteraad. In het artikel in de modelverordening worden enkele suggesties gedaan.

Artikel 16. Recidive: Het is mogelijk om in het eerste en tweede lid "eenzelfde verwijtbare gedraging" te vervangen door "een verwijtbare gedraging als bedoeld in voornoemde artikelen". In dat geval telt schending van een andere verplichting wel mee voor recidive. Wij bevelen dit echter niet aan, omdat dit kan leiden tot disproportionele afstemming omdat de duur of de hoogte van de oorspronkelijke afstemming wordt verhoogd ondanks dat sprake is van een andere gedraging.

In het derde lid dient voorts de duur van de verlaging te worden bepaald. Dit dient een langere duur te zijn dan bij artikel 10, maar ten hoogste drie maanden (artikel 18 lid 6 van de Participatiewet).

3.2 Modelverordening loonkostensubsidie Participatiewet

Artikel 1. Vaststelling wie tot doelgroep loonkostensubsidie behoort: Het derde lid is als facultatief aangemerkt omdat het niet verplicht is om advies aan te vragen. Wordt er gekozen om het artikellid over te nemen, dan dient nog bepaald te worden welke externe organisatie het college kan adviseren. Dit kan bijvoorbeeld het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen zijn. Deze suggestie geeft de regering ook in de vierde nota van wijziging op de Invoeringswet Participatiewet.¹

Artikel 2 en bijlage. Vaststelling loonwaarde: De wijze van het vaststellen van de loonwaarde wordt uitgewerkt in de bijlage. Over de loonwaardemethodiek maken gemeenten, UWV en regionale sociale partners afspraken in het regionale werkbedrijf (zie ook onderdeel 6: afstemmen verordeningen voor eenduidige regionale aanpak). De methodiek moet voldoen aan een aantal kwaliteitseisen:

- de loonwaarde mag niet afhangen van degene die de loonwaarde bepaalt;
- het moet transparant zijn hoe de loonwaarde tot stand is gekomen;
- de methode moet inzichtelijk zijn beschreven;
- de methode moet betrouwbaar zijn;
- de methode moet richtlijnen bevatten om te komen tot de loonwaarde van een werknemer op een werkplek, die de prestatie van de werknemer weergeeft.²

Het kabinet legt het kader en de minimumeisen voor de loonwaardemeting naar verwachting vóór de zomer vast in een algemene maatregel van bestuur. Als partijen in het regionaal werkbedrijf gezamenlijk tot een keuze komen voor een loonwaardemethodiek, wordt deze marginaal door het rijk getoetst en vervalt voor deze regio de werking van de algemene maatregelen van bestuur.

---

¹ Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 107, blz. 62.

² Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 107, blz. 62.

Verder is ook hier het tweede lid als facultatief aangemerkt omdat het niet verplicht is om advies aan te vragen. Wordt er gekozen om het artikellid over te nemen, dan dient nog bepaald te worden welke externe organisatie het college kan adviseren.

3.3 Modelverordening individuele inkomenstoelag

Artikel 1. Begrippen: De door de gemeenteraad vastgestelde langdurige periode voorafgaand aan de peildatum, wordt aangeduid als referteperiode. Uit het feit dat de minimumleeftijd voor het recht op individuele inkomenstoelag is verlaagd van 23 naar 21 jaar kan echter worden afgeleid dat onder langdurig ten minste drie jaar moet worden begrepen. Een persoon is immers in beginsel vanaf achttien jaar een zelfstandig rechtssubject. In de modelverordening is de invulling van de periode teruggebracht tot twee opties:

- *optie 1: referteperiode bedraagt drie jaar.* De gemeenteraad hanteert als referteperiode: een periode van 36 maanden voorafgaand aan de peildatum.
- *optie 2: referteperiode bedraagt vijf jaar.* De referteperiode bedraagt vijf jaar. Dit is niet in strijd met artikel 36 van de Participatiewet. De omstandigheid dat het hanteren van een periode van 60 maanden tot gevolg heeft dat personen, jonger dan 23 jaar, niet in aanmerking komen voor individuele inkomenstoelag, maakt dat niet anders. Ook 21- en 22-jarigen moeten immers voldoen aan het langdurigheidsvereiste zoals dat in de verordening is ingevuld.³

Artikel 3. Langdurig laag inkomen: Een persoon heeft een langdurig laag inkomen als bedoeld in artikel 36 lid 1 van de Participatiewet als gedurende de referteperiode het in aanmerking te nemen inkomen niet hoger is dan een nader bepaald percentage van de toepasselijke bijstandsnorm. Met betrekking tot de invulling van het begrip "laag inkomen" moet rekening gehouden worden met een ondergrens en aan een bovengrens. De ondergrens van "laag" is de bijstandsnorm. De bovengrens is vrij te bepalen door de gemeenteraad, maar het moet wel gaan om een inkomen dat ook nog redelijkerwijs 'echt laag' is. Voor de invulling hiervan kan bijvoorbeeld worden gekozen voor 110 procent. Dit is het percentage zoals opgenomen in artikel 36 lid 5 van de WWB zoals deze bepaling luidde vóór 1 januari 2015. Dit was het percentage dat vóór 1 januari 2015 ten hoogste als laag inkomen werd gezien.

Artikel 4. Hoogte individuele inkomenstoelag: Bij de hoogte van de individuele inkomenstoelag wordt in de modelverordening onderscheid gemaakt tussen een alleenstaande, een alleenstaande ouder en gehuwden. Het staat gemeenten echter vrij om voor een ander onderscheid te kiezen, bijvoorbeeld een onderscheid tussen een alleenstaande en een alleenstaande ouder enerzijds en gehuwden anderzijds. In het artikel in de modelverordening worden enkele suggesties gedaan voor de verdere invulling.

3.4 Model-Re-integratieverordening Participatiewet

---

³ CRvB 18-09-2012, nr. 10/5811 WWB, ECLI:NL:CRVB:2012:BX8803.

Vooraf: De Participatiewet schrijft niet uitputtend voor welke voorzieningen het college aan moet bieden. Het enige criterium is dat de voorziening gericht moet zijn op de arbeidsinschakeling en moet bijdragen aan het (op termijn) mogelijk maken van reguliere arbeid door een persoon. Verschillende van de in deze modelverordening opgenomen voorzieningen zijn daarom als facultatief aangemerkt. Voor zover er bij de betreffende artikelen nog andere aandachtspunten bij de implementatie spelen worden ook die hieronder behandeld. Beleid over prioritering bij de verdeling van de diverse voorzieningen voor de verschillende (groepen van) personen kan het college desgewenst vastleggen in een beleidsregel.

Over een aantal instrumenten moeten gemeenten afspraken maken met UWV en sociale partners in het regionale werkbedrijf. Meer informatie hierover in onderdeel 6: Afstemming verordeningen voor eenduidige regionale aanpak.

Artikel 2. Evenwichtige verdeling en financiering: In het vierde lid dient nog bepaald te worden hoe vaak het college een verslag over de doeltreffendheid van het re-integratiebeleid aan de gemeenteraad uitbrengt. Iedere twee jaar lijkt redelijk.

Artikel 3. Algemene bepalingen over voorzieningen: Het eerste lid is als facultatief aangemerkt omdat de Participatiewet het vaststellen van dit beleidsplan niet verplicht.

Artikel 7. Scholing: Scholing is bij uitstek een maatwerkinstrument, waarbij het moeilijk is in een modelverordening algemene richtlijnen te geven. Wel is het nastrevenswaardig om op het niveau van de verordening een aantal randvoorwaarden te formuleren. Waaraan een scholingstraject dan in ieder geval moet voldoen moet dan in het tweede lid worden vastgelegd. Deze regels kunnen betrekking hebben op het type scholing of opleiding dat wordt ingezet.⁴ Hoe het wordt ingevuld is verder aan individuele gemeenten om uit te maken.

Het derde lid is als facultatief aangemerkt omdat het niets toevoegt aan de regeling hiervan in de Participatiewet (artikel 7 lid 3 onderdeel a van de Participatiewet). Om een volledig beeld te geven kan desondanks toch besloten worden het lid over te nemen.

Artikel 8. Participatieplaats: Het eerste en tweede lid zijn als facultatief aangemerkt omdat de Participatiewet niet verplicht dit te regelen.

In het derde lid wordt de hoogte van de premie bij een participatieplaats neergelegd. Voor de invulling kan worden gedacht aan bijvoorbeeld € 100. Het is ook mogelijk om het bedrag te differentiëren naar gelang het aantal uren dat een persoon werkzaamheden verricht op een participatieplaats. Bij het bepalen van de hoogte van de premie moeten de risico's van de armoedeval worden betrokken.⁵

Artikel 12. No-riskpolis: Voor de uitwerking van dit artikel zijn twee varianten gemaakt. Bij variant 1 vergoedt het college de kosten van de no-riskpolis voor werkgevers. Werkgevers sluiten zelf de polis af met een verzekeraar. De no-riskpolis moet wel voldoen aan de voorwaarden die daaraan zijn gesteld in het artikel. Bij variant 2 sluit het gemeentebestuur ten behoeve van het verstrekken van

---

⁴ Kamerstukken II 2007/08, 31 577, nr. 3, blz. 12

⁵ Kamerstukken II 2007/08, 31 577, nr. 3, blz. 12.

een no-riskpolis een verzekering af met een nader te bepalen verzekeraar. De gemeente treedt op als verzekeringnemer. De werkgever is de begunstigde. Ook bij deze variant is geregeld dat de no-riskpolis aan bepaalde voorwaarden moet voldoen.

Onafhankelijk van de variant moeten enkele bepalingen nog ingevuld worden. Daarbij worden steeds suggesties gedaan.

Artikel 13. Loonkostensubsidie: Dit artikel bevat regels ten aanzien van het verstrekken van een loonkostensubsidie. Dit betreft echter niet de wettelijk geregelde loonkostensubsidie voor mensen met een arbeidsbeperking, als bedoeld in de artikelen 10c en 10d van de Participatiewet. Het betreft een (facultatief) gemeentelijk instrument.

In het derde lid wordt bepaald wat moet worden verstaan onder kwetsbare werknemer. De gekozen invulling betreft een suggestie. Verder moeten diverse bepalingen nog ingevuld worden. Daarbij worden steeds suggesties gedaan.

Artikel 14. Uitstroompremie: In het derde lid wordt bepaald dat de premie kan worden aangevraagd vanaf een nader te bepalen periode na de indiensttreding. Vanaf bijvoorbeeld de zevende maand lijkt een redelijke invulling. Het is raadzaam om een uitstroompremie niet te snel toe te kennen omdat in een vroeg stadium nog niet bekend is of een persoon duurzaam is uitgestroomd.

Artikel 15. Overgangsrecht: Het overgangsrecht is als facultatief aangemerkt omdat – mede gezien het rechtszekerheidsbeginsel – het strikt genomen niet noodzakelijk is om hieromtrent iets te regelen. Om daaromtrent duidelijkheid te verschaffen raden wij overname wel aan; daarbij zal het een en ander nog door individuele gemeenten ingevuld dienen te worden.

Wordt niks geregeld dan zou een toegekende voorziening direct beëindigd kunnen worden. Belanghebbende kan hiertegen vervolgens wel bezwaar maken en wellicht een succesvol beroep kunnen doen op het rechtszekerheidsbeginsel (vooral als een periode is toegezegd). Het overgangsrecht heeft ook een andere kant: als de voorziening niet wordt beëindigd en belanghebbende komt zijn verplichting niet na, dan kan het college toch afstemmen. Is geen overgangsrecht geregeld, dan werkt rechtszekerheid naar twee kanten toe en is het de vraag of de afstemming met succes in rechte kan stand houden aangezien een belanghebbende dan mogelijk niet meer verplicht is mee te werken aan die voorziening.

3.5 Modelverordening cliëntenparticipatie Participatiewet

Artikel 1, 5 & 6. Cliëntenraad, Taken en bevoegdheden van de cliëntenraad & Taken van de ambtelijk secretaris: In deze artikelen moeten enkele keuzes gemaakt worden en bepalingen worden ingevuld. Daarbij worden steeds suggesties gedaan. Het spreekt verder voor zich.

Artikel 3. Taken van gemeentebestuur: Het tweede lid moet nog ingevuld worden; het is voorzien van een suggestie. Verder is het derde lid als facultatief aangemerkt omdat goede cliëntenparticipatie ook goed denkbaar is zonder deze bepaling.

Artikel 4. Ondersteuning cliëntenraad: Het overgrote deel van dit artikel is als facultatief aangemerkt, omdat het aan individuele gemeenten is om te bepalen of ze het nuttig vinden deze zorgplicht van het college in detail uit te werken.

Artikel 8 & 9. Vergoeding aan de leden & Evaluatie: Deze artikelen zijn als facultatief aangemerkt omdat goede cliëntenparticipatie ook goed denkbaar is zonder deze bepalingen. Als er voor overname wordt gekozen, dan dienen de artikelen ingevuld te worden.

4. Deadline voor vaststellen nieuwe verordening 1 juli 2015

De huidige WWB verplicht gemeenten om een aantal zaken vast te leggen in verordeningen. Met de Participatiewet en de Maatregelen WWB blijft een aantal verplichtingen doorlopen, vervalt een deel van de verplichtingen en komen er nieuwe verplichtingen bij.

Artikel 78z lid 7 van de Participatiewet bepaalt dat de gemeenteraad binnen zes maanden na inwerkingtreding van de Participatiewet (naar verwachting 1 juli 2015) de in de wet genoemde verordeningen moet vaststellen. Opmerkelijk is dat alle verordeningen opnieuw vastgesteld moeten worden, ook verordeningen die niet inhoudelijk hoeven te worden aangepast door de inwerkingtreding van de Participatiewet.

Het gaat dan om de volgende verordeningen:

Verordening	Grondslag in de wet
Verordening loonkostensubsidie en loonwaarde*	artikel 6 lid 2 van de Participatiewet
Re-integratieverordening - ondersteuning arbeidsinschakeling en aanbieden van voorzieningen; - no-risk polis - scholing of opleiding; - premie gericht op arbeidsinschakeling; - beschut werk.	artikelen 8a lid 1 onderdelen a, b, c, d en e en 10b lid 4 van de Participatiewet
Verordening tegenprestatie	artikel 8a lid 1 onderdeel b van de Participatiewet
Afstemmingsverordening	artikel 8 lid 1 onderdeel a van de Participatiewet
Verordening individuele inkomenstoelage	artikel 8 lid 1 onderdeel b van de Participatiewet
Verordening individuele studietoelage	artikel 8 lid 1 onderdeel c van de Participatiewet
Verordening verrekening bestuurlijke boete	artikel 8 lid 1 onderdeel d van de Participatiewet
Verordening cliëntenparticipatie	artikel 47 van de Participatiewet

* Verordening loonkostensubsidie en loonwaarde

Uit de memorie van de toelichting blijkt dat de wetgever heeft beoogd om de verordening loonkostensubsidie en loonwaarde onder de overgangsbepaling van artikel 78z lid 7 van de Participatiewet te laten vallen. Deze verordening wordt namelijk letterlijk genoemd in de toelichting bij artikel 78z van de Participatiewet. In de wet staat technisch gezien dat deze verordening per 1 januari 2015 vastgesteld moet zijn. Deze omissie wordt waarschijnlijk hersteld vóór 1 januari 2015, bijvoorbeeld in een wetsvoorstel Verzamelwet SZW, waardoor deze verordening (ook) uiterlijk op 1 juli 2015 moet worden vastgesteld.

5. Onderwerpen uit de Participatiewet die in de verordening moeten terugkomen

In de verordening moeten in ieder geval regels worden opgenomen over de volgende onderwerpen:

- onder welke voorwaarden welke personen, die behoren tot de doelgroep voor ondersteuning bij de arbeidsinschakeling, en werkgevers van deze personen in aanmerking komen voor in de re-integratieverordening te omschrijven voorzieningen;
- hoe de re-integratievoorzieningen evenwichtig worden verdeeld over deze personen waarbij rekening moet worden gehouden met de omstandigheden zoals:
  - de zorgtaken; en
  - het feit dat een persoon tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort; of
  - gebruik maakt van de voorziening beschut werk; of
  - een andere structurele functionele beperking heeft.
- voor welke vergoedingen naar hoogte en duur een werkgever in aanmerking komt bij ziekte van de werknemer die een structurele functionele of andere beperking heeft of ten behoeve van wie die werkgever een loonkostensubsidie ontvangt, voor zover artikel 29b van de Ziektewet niet van toepassing is (no-risk polis); en
- welke regels gelden voor het aanbod van scholing of opleiding en voor de premie indien onbeloonde additionele werkzaamheden worden verricht als bedoeld in artikel 10a van de Participatiewet, waarbij die regels voor de premie in ieder geval betrekking hebben op de hoogte van de premie in relatie tot de armoedeval.

Nieuwe onderdelen in de verordening

Met de Participatiewet krijgen gemeenten de verplichting om de volgende nieuwe onderdelen vast te leggen in verordeningen:

1. Beschut werk
2. Loonkostensubsidie en loonwaarde
3. No-risk polis
4. Voorziening persoonlijke ondersteuning (jobcoach)
5. Individuele studietoeslag
6. Tegenprestatie (voor zover nog niet geregeld)
7. Inkomenstoeslag
8. Cliëntenparticipatie in de vorm van een cliëntenraad (voor zover nog niet geregeld)

Beschut werk

De gemeenteraad moet in een verordening regels stellen over de voorziening beschut werk (artikel 8a lid 1 onderdeel e van de Participatiewet). In artikel 10b lid 4 van de Participatiewet is geregeld dat de gemeenteraad in ieder geval regels vaststelt over:

- op welke wijze wordt bepaald welke personen in aanmerking komen voor de ambtshalve vaststelling van de participatievoorziening beschut werk. De mate van arbeidsproductiviteit is voor deze vaststelling niet van belang. Het beschut werk is juist voor mensen die met (structurele) ondersteuning wel in staat zijn om arbeid te verrichten⁶;
- welke voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling worden aangeboden om het beschut werk mogelijk te maken. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan fysieke aanpassingen van de werkplek, een uitsplitsing van taken of aanpassingen in de wijze van werkbegeleiding, werktempo of arbeidsduur;
- de wijze waarop de omvang van het aanbod van de voorziening beschut werk wordt vastgesteld. In de verordening kan bijvoorbeeld het aantal beschikbare beschut werk plekken worden vastgesteld. Wij wijzen gemeenten erop dat het aanvragen van een beoordeling beschut werk bij het UWV (voorwaarde om een beschutte werkplek in te vullen) voor de gemeente de verplichting betekent om de kandidaat ook daadwerkelijk een arbeidsovereenkomst aan te bieden en werkzaamheden te organiseren. Wij adviseren gemeenten – ook in verband met de kosten van beschut werk – om een maximum aantal plekken beschut werk in overweging te nemen. Het inbouwen van een dergelijk “plafond” is niet ongebruikelijk binnen de huidige WWB.

Ook kan worden vastgesteld hoe de dienstbetrekking wordt georganiseerd. Dit kan bijvoorbeeld bij een gemeentelijke dienst, een stichting of via een detachering naar een reguliere werkgever.

Loonkostensubsidie en loonwaarde

Op grond van de Participatiewet (artikel 6 lid 2) moet een verordening worden vastgesteld over de doelgroep loonkostensubsidie en de loonwaarde. Deze regels bepalen in ieder geval:

- de wijze waarop wordt vastgesteld wie tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort; en
- de wijze waarop de loonwaarde wordt vastgesteld.

Dit betreft een nieuwe verordeningsopdracht. Over deze onderwerpen - en met name de wijze waarop de loonwaarde wordt vastgesteld - moet regionale afstemming plaatsvinden in het regionale werkbedrijf. Afstemming met een eventuele gemeentelijke algemene subsidieverordeningen verdient ook bij subsidies als deze aandacht.

No-risk polis

Met de Participatiewet zijn gemeenten verplicht in de (re-integratie)verordening regels te stellen over de no-riskpolis (artikel 8a lid 2 onderdeel b van de Participatiewet). Die regels betreffen in ieder geval de hoogte en duur van de van de vergoedingen bij ziekte van de werknemer die werkzaam is met een

---

⁶ Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 107, blz. 66.

loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet. Onder de huidige WWB bestaat deze verplichting niet.

Een aantal gemeenten werkt al met een no-risk polis. Dit beleid kan worden overgenomen in de (nieuwe) re-integratieverordening, waarbij artikel 8a lid 2 onderdeel b van de Participatiewet als grondslag moet worden toegevoegd en de regels in de verordening in ieder geval betrekking hebben op hetgeen dat is bepaald in artikel 8a lid 2 onderdeel b van de Participatiewet.

Voorziening persoonlijke ondersteuning (jobcoach)

Het college kan een persoon zoals bedoeld in artikel 10 lid 1 van de Participatiewet persoonlijke ondersteuning aanbieden bij het verrichten van de aan die persoon opgedragen taken, bijvoorbeeld in de vorm van een jobcoach.

Aan de inzet van de voorziening persoonlijke ondersteuning verbindt de Participatiewet geen maximumtermijn of voorschriften. Het is volgens de regering aan gemeenten om hieromtrent in de verordening regels te stellen. Zo kan bijvoorbeeld in de re-integratieverordening een maximumtermijn aan de inzet van een jobcoach worden gesteld (in uren of looptijd). Ook kan de gemeenteraad bepalen welke vorm in de inzet van de jobcoach kan krijgen en hoe vastgesteld kan worden of de begeleiding nog langer noodzakelijk is.

Individuele studietoeslag

Met de studieregeling krijgen gemeenten de mogelijkheid om aan studenten met een arbeidsbeperking een individuele studietoeslag te verstrekken. Omdat het volgen van een studie vaak extra kosten meebrengt voor deze groep en de mogelijkheden voor een bijbaan zeer beperkt zijn, kunnen gemeenten hen deze vorm van bijzondere bijstand verstrekken (artikel 5 onderdeel d van de Participatiewet).

In de verordening moeten gemeenten in ieder geval de hoogte en de frequentie van de betaling van de individuele studietoeslag vastleggen. In beleidsregels kan het college nadere regels stellen aan wie een individuele studietoeslag kan worden verstrekt. In de beleidsregels kunnen ook groepen worden uitgesloten van het recht op individuele studietoeslag. Het verlenen van een individuele studietoeslag is immers een discretionaire bevoegdheid van het college.

Tegenprestatie

De Participatiewet legt de gemeenteraad de verplichting op om bij verordening regels vast te stellen over het opdragen van een tegenprestatie aan personen in de leeftijd van 18 jaar tot de AOW-gerechtigde leeftijd die een bijstandsuitkering ontvangen (artikel 8a lid 1 onderdeel b van de Participatiewet). Daarnaast heeft het college de opdracht beleid te ontwikkelen ten behoeve van het verrichten van een tegenprestatie en het uitvoeren ervan (artikel 7 lid 1 onderdeel c van de Participatiewet).

Het ligt voor de hand de regels omtrent enerzijds re-integratie (zoals ondersteuning bij arbeidsinschakeling en het aanbieden van voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling) en anderzijds het opdragen van een tegenprestatie te regelen in aparte verordeningen: de re-integratieverordening respectievelijk de verordening tegenprestatie. De tegenprestatie is immers uitdrukkelijk geen re-integratie-instrument. Dit laat onverlet dat de gemeenteraad ook kan kiezen

voor een geïntegreerde verordening.

De Programmaraad heeft recent de [Werkwijzer Tegenprestatie](#) gepubliceerd met daarin praktische handvatten om lokaal de tegenprestatie te kunnen invoeren. Daarbij wordt aandacht besteed aan zowel de beleidsontwikkeling als de uitvoering en handhaving. Aan de hand van vier vragen helpt de werkwijzer gemeenten en maatschappelijke organisaties om stapsgewijs de tegenprestatie naar vermogen vorm te geven:

1. Wat is de tegenprestatie?
Duidelijke kaders wat de tegenprestatie inhoudt en welke grenzen er gelden ten aanzien van re-integratie en omvang van de werkzaamheden.
2. Wat zijn de randvoorwaarden?
Spelregels die gemeenten in acht moeten nemen. Passend werk en begeleiding zijn van belang, maar net zo goed veiligheid en verzekeringen.
3. Hoe komt een gemeente aan voldoende plaatsen voor de tegenprestatie?
Concrete voorstellen om aan te sluiten bij het vrijwilligerswerkbeleid. Veel kennis en ervaring zijn bij collega-ambtenaren al aanwezig.
4. Hoe communiceer je de tegenprestatie?
Benoem de voordelen die vrijwilligerswerk kunnen hebben voor een bijstandsgerechtigde. Dreigen en straffen werken snel averechts.

Inkomenstoeslag

De langdurigheidstoeslag wordt vervangen door een individuele inkomenstoeslag. Het college kan op verzoek een individuele inkomenstoeslag toekennen indien een persoon:

- een langdurig laag inkomen heeft en;
- geen in aanmerking te nemen vermogen heeft als bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet en;
- gelet op zijn omstandigheden geen uitzicht heeft op inkomensverbetering.

Het toekennen van een individuele inkomenstoeslag is een bevoegdheid en geen verplichting. Dit kan ertoe leiden dat het college ook kan afzien van het toekennen van een individuele inkomenstoeslag, ook al voldoet een belanghebbende wel aan de voorwaarden voor een dergelijke toeslag.

Het is echter niet mogelijk te bepalen dat in het geheel nooit een individuele inkomenstoeslag wordt verstrekt. Dit blijkt mede uit de nadere regels die bij verordening moeten worden gesteld met betrekking tot het verstrekken van de individuele inkomenstoeslag. Het is echter wel toegestaan - nog voordat de verdere toetsing plaatsvindt - de wettelijke doelgroep nader af te bakenen en bijvoorbeeld bepaalde groepen - zoals studenten - uit te sluiten.

Wordt de doelgroep door het beleid (beleidsregels) vooraf niet beperkt door het uitsluiten van doelgroepen, dan moet het college verder toetsen aan de hand 'persoonlijke omstandigheden' of een belanghebbende recht heeft op individuele inkomenstoeslag. In de praktijk zal met name worden beoordeeld of een belanghebbende zicht op inkomensverbetering heeft. Daarbij kunnen wel

algemene regels worden gesteld. Zo kan in beleidsregels in het algemeen ook worden gesteld dat een student een (goed) perspectief heeft op inkomensverbetering, maar moet je bij de toets oog blijven houden voor de uitzonderingsgevallen waarin dat niet zo is. Ook kan rekening worden gehouden met het feit dat een belanghebbende zelf niets gedaan heeft om zijn perspectief te verbeteren. Zo kan worden gedacht aan beleid waarbij iemand die een maatregel heeft gehad in de referteperiode wordt geacht, voor zover zijn perspectief ontbreekt, daar zelf schuld aan te zijn en om die reden geen recht op een individuele inkomstenstoeslag te hebben.

Om te voorkomen dat geen individuele inkomstenstoeslag wordt verleend aan een belanghebbende die wel voldoet aan de voorwaarden, kan het college daarvoor in beleidsregels bepalen dat aan iedereen die voldoet aan de voorwaarden langdurigheidstoeslag wordt verleend.

Cliëntenparticipatie

De regering hecht sterk aan actieve betrokkenheid van burgers die met de Participatiewet te maken krijgen. Om een goede uitoefening van de cliëntenraad te waarborgen, moeten de leden van de cliëntenraad worden ondersteund en gefaciliteerd door de gemeente.

De huidige verordeningsopdracht met betrekking tot cliëntenparticipatie zoals neergelegd in artikel 47 van de WWB wordt in de Participatiewet uitgebreid met de opdracht om regels te stellen over de wijze waarop personen uit de doelgroep of hun vertegenwoordigers:

- a) vroegtijdig in staat worden gesteld gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen;
- b) worden voorzien van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen;

Aanpassingen in de afstemmingsverordening

Verwerken uniformering arbeidsverplichtingen

Artikel 18 lid 2 van de Participatiewet bepaalt in welke gevallen het college de bijstand moet afstemmen conform de afstemmingsverordening. Volgens het huidige artikel 18 lid 2 van de WWB is afstemmen mogelijk als belanghebbende verplichtingen "niet of onvoldoende nakomt".

De Participatiewet uniformeert de arbeidsverplichtingen:

- a. het aanvaarden of het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid;
- b. het uitvoering geven aan de door het college opgelegde verplichting om ingeschreven te staan bij een uitzendbureau;
- c. het naar vermogen verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid in een andere dan de gemeente van inwoning, alvorens naar die andere gemeente te verhuizen;
- d. bereid te zijn om te reizen over een afstand met een totale reisduur van 3 uur per dag, indien dat noodzakelijk is voor het naar vermogen verkrijgen, het aanvaarden of het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid;
- e. bereid zijn om te verhuizen, indien het college is gebleken dat er geen andere mogelijkheid is voor het naar vermogen verkrijgen, het aanvaarden of het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid, en een belanghebbende een arbeidsovereenkomst met een duur van ten minste 1 jaar en een netto beloning die ten minste gelijk is aan de voor de belanghebbende geldende bijstandsnorm, kan aangaan;
- f. het verkrijgen en behouden van kennis en vaardigheden, noodzakelijk voor het naar vermogen

- verkrijgen, het aanvaarden of het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid;
- g. het naar vermogen verkrijgen, het aanvaarden of het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid niet belemmeren door kleding, gebrek aan persoonlijke verzorging of gedrag;
  - h. het gebruik maken van door het college aangeboden voorzieningen, waaronder begrepen sociale activering, gericht op arbeidsinschakeling en mee te werken aan onderzoek naar zijn of haar mogelijkheden tot arbeidsinschakeling.

Hoogte maatregel bij schending geüniformeerde arbeidsverplichting

Bij het schenden van een geüniformeerde arbeidsverplichting is het college verplicht de bijstand te verlagen met 100%. De periode van de verlaging (ten minste 1 maand en ten hoogste 3 maanden) moet worden vastgelegd in de afstemmingsverordening (artikel 8 lid 1 onderdeel a van de Participatiewet).

In de afstemmingsverordening kan tevens worden bepaald dat het bedrag van de verlaging wordt verrekend over de maand van oplegging van de maatregel en ten hoogste de 2 volgende maanden, waarbij over de eerste maand minimaal 1/3 van het bedrag van de verlaging wordt verrekend (artikel 18 lid 5 van de Participatiewet). Overigens spreekt de wettekst van verrekening, maar strikt genomen is geen sprake van verrekening maar van toedeling.

Herzien verlaging

Naast aanpassing van de Afstemmingsverordening kan in gemeentelijk beleid worden aangegeven wanneer het college de verlaging die is opgelegd op grond van artikel 18 lid 5, lid 6, lid 7 of lid 8 van de Participatiewet herziet. In beleid kan worden beschreven wanneer uit de houding en gedragingen van een belanghebbende ondubbelzinnig is gebleken dat hij verplichtingen zoals bedoeld in artikel 18 lid 4 van de Participatiewet nakomt.

Onderdelen die vervallen

Toeslagenverordening

De verplichting van de gemeenteraad om een toeslagenverordening vast te stellen vervalt met ingang van 1 januari 2015. De toeslagenverordening blijft gelden tot 6 maanden na de dag van inwerkingtreding (1 juli 2015) op grond van artikel 8a van de Participatiewet.

Verordening maatschappelijke participatie schoolgaande kinderen

Vanaf 1 januari 2015 is de gemeenteraad niet meer verplicht om een verordening vast te stellen met regels over het verlenen van bijzondere bijstand aan huishoudens met kinderen voor kosten in verband met maatschappelijke participatie en ontwikkeling. De verordening maatschappelijke participatie vervalt van rechtswege. De VNG adviseert de gemeenteraad de verordening in te trekken. Dat is duidelijker dan het van rechtswege laten vervallen van de verordening.

6. Aandachtspunten bij opstellen verordeningen

Samenhang tussen beleidsplan en verordening

De Participatiewet biedt gemeenten op het gebied van ondersteuning naar werk grote beleidsvrijheid. In het beleidsplan wordt het beleid op hoofdlijnen neergelegd, in de verordening wordt dit nader uitgewerkt in regels die burgers inzicht geven in hun rechten en plichten.

Niet alle onderwerpen die in het beleidsplan moeten worden beschreven, hoeven in de verordening te worden opgenomen. In de verordening worden alleen die onderwerpen geregeld waarvan de wet zegt dat gemeenten ze in de verordening moeten regelen of kunnen regelen.

Afstemming verordeningen voor eenduidige regionale aanpak

In het sociaal akkoord van april 2013 is afgesproken dat er regionale werkbedrijven komen, die een schakel vormen tussen de banen waarvoor werkgevers zich garant hebben gesteld (100.000 in de marktsector en 25.000 bij de overheid) en de mensen met een arbeidsbeperking. De gemeenten in de arbeidsmarktregio, UWV en regionale sociale partners (werkgevers en werknemers) stemmen binnen de regionale werkbedrijven af over de ondersteuning die aan werkgevers geboden wordt. Op deze manier is voor werkgevers duidelijk welke ondersteuning zij krijgen en wordt concurrentie tussen gemeenten onderling en tussen gemeenten en UWV voorkomen. Daarvoor is wél nodig dat gemeenten onderdelen van hun verordeningen binnen de arbeidsmarktregio met elkaar afstemmen. Het gaat dan met name om de verordening loonkostensubsidie en re-integratie.

De vorming van de 35 regionale werkbedrijven wordt wettelijk verankerd. Vóór de zomer zal het kabinet het Besluit SUWI hierop aanpassen. In dit Besluit wordt naar alle waarschijnlijkheid vastgelegd dat gemeenten, UWV en regionale sociale partners verplicht zijn om:

1. Afspraken te maken over de vorm en inrichting van het samenwerkingsverband (idealiter gereed vóór 1 januari 2015);
2. Een regionaal marktbeveiligingsplan op te stellen (idealiter vóór 1 januari 2015);
3. Aan te geven op welke manier wordt aangesloten bij de bestaande regionale samenwerking (lees: registratie werkzoekenden en vacatures en de inrichting van de gecoördineerde dienstverlening aan werkgevers door gemeenten en UWV);
4. Aan te geven hoe wordt omgegaan met de afzonderlijk van toepassing zijnde verordeningen die door de afzonderlijke gemeenteraden zijn vastgesteld. Ook hieruit blijkt dat op het niveau van de arbeidsmarkt afstemming nodig is tussen de gemeenten in dat gebied over hun verordeningen;
5. De samenwerking te evalueren.

Gemeenten moeten bij het opstellen van hun verordening dus aansluiten bij de afspraken in het regionale werkbedrijf of – andersom – voorkómen dat het maken van regionale afspraken in het werkbedrijf onmogelijk wordt als gevolg van verschillende verordeningen. Het gaat dan om de volgende instrumenten:

- Beschut werk
- Loonkostensubsidie en loonwaarde
- No-risk polis
- Voorziening persoonlijke ondersteuning (jobcoach)

Ondanks dat zich reeds 35 arbeidsmarktregio's hebben gevormd waarin gemeenten samenwerken met UWV, is in de Participatiewet opgenomen dat de minister bij algemene maatregel van bestuur gebieden kan aanwijzen waarbinnen wordt samengewerkt door de gemeenten. Daar waar de noodzakelijke samenwerking ontbreekt, heeft het rijk de mogelijkheid om nadere regels te stellen over de wijze van samenwerking en inrichting daarvan. De Programmaraad faciliteert de samenwerking in de regio al enige tijd.

7. Tot slot

De modelverordeningen van De Programmaraad (een samenwerking van Cedris, Divosa, UWV en VNG) faciliteren gemeenten en arbeidsmarktregio's bij de invoering van de Participatiewet.

Als bijlage bij deze brief treft u de volgende modelverordeningen aan:

- de Model-Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ
- de Model-Re-integratieverordening Participatiewet
- de Modelverordening cliëntenparticipatie Participatiewet
- de Modelverordening individuele inkomensvoetstuk
- de Modelverordening loonkostensubsidie Participatiewet

In de handreikingen Participatiewet (onderdelen Participatiewet en Wet Maatregelen WWB) vindt u een nadere toelichting en een handig Actiepuntenlijst voor het aanpassen van de verordeningen, beleidsregels en werkinstructies.

Op de website van de [Programmaraad](#) vindt u informatie over de ondersteuning die gemeenten en arbeidsmarktregio's de komende tijd en de producten die al opgeleverd zijn. U kunt voor vragen over deze modelverordeningen terecht bij Pwet@samenvoordeklant.nl of 070-373 84 62.

Hoogachtend,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Voorzitter directieraad